

شریف الدوله

بنی آدم

مردی بلند نظر و پاکدامن از شهر کاشان برخاست و عمری در خدمت میهن از دل و جان بصدق و صفا همت گماشت. در ادوار بحرانی رنجها کشید تا بمصدق آیه شریفه ولقد کرّمنا بنی آدم در تصدی و زارتخانه های مختلف و فرمانفرمائی ایالات مهم کشور یعنی در خدمت خلق و کسب مقامات معنوی و انسانی به فضیلت نام نیک نائل گشت .

هفتاد و دو سال از مراحل زندگی آن سیاستمدار پاک سرشت گذشته بود که در خانه مسکونی همسرش واقع در کوی سکلج بتاريخ ۲۱ دی ماه ۱۳۲۵ هـ . ش دیده از جهان فانی فرو بست . فرزند برومندش آقای احمد علی بنی آدم نیز که در مقام فرمانداری اغلب ولایات ایران و استانداری مازندران و کرمان خدمات دیوانی را پشت سر گذاشته است اکنون در سیر منازل عرفانی از مدح و تعریف همچو منی مستغنی و بی نیاز است . سه دختر نیز از آن مرحوم و همسر پاک گوهرش بانو اقلیمه غفاری (خانم خانمها) صبیّه شادروان میرزا زین العابدین خان غفاری (شریف الدوله اول) باقی ماند : اول شوکت خانم ، همسر نویسنده این سطور دوم شرافت خانم همسر از دست رفته تیمسار ارتشبد غلامعلی اویسی فرمانده نیروی زمینی سوم طلعت خانم همسر آقای امیر حشمت الدین غفاری .

مدفن آن مرد نیکنام در صحن حضرت معصومه علیها سلام است و روی سنگ قبرش این بیت دیده می شده اکنون زیر قشری از سیمان از نظر پنهانست :

" خنک کسی که پس از وی حدیث خیر کنند

که جز حدیث نمی ماند ازینی آدم "

از یادداشت های مرحوم شریف الدوله :

" این بنده هیچ نیرزنده امضاء کننده ذیل پس از متجاوزان بیست و پنج سال طی مراتب نوکری و چهل و چهار سال مراحل زندگانی ، اینک سیزده ماه است که از طرف دولت متبوعه مأمور ژنرال قونسولگری دولت شاهنشاهی در قفقازیه میباشم و در این مدت بمناسبت انقلابات عظیمه روسیه و تغییرات در تشکیلات ممالک قفقازیه همواره دچار زحمت و مشکلات بوده و هستم و اینک هفت ماه متجاوز است که بعلت مسدود بودن راه هیچگونه اطلاع و تعلیماتی از دولت متبوعه خود ندارم و با عدم آگاهی از حال اهل خانه و کاشانه خود معلوم است تا چه درجه پریشان خاطریم . فقط امیدوارم که فرزندان عزیزم شوکت و احمد علی و شرافت در پناه الهی تحت توجه و تربیت والده محترمه شان میباشند . بانهایت تأثر از دوری وطن این چند سطر را در شب ۲۹ محرم الحرام ۱۳۳۷ نگاشتم اللهم اجعل عواقب امور ناخیرا . "

(امضاء) .

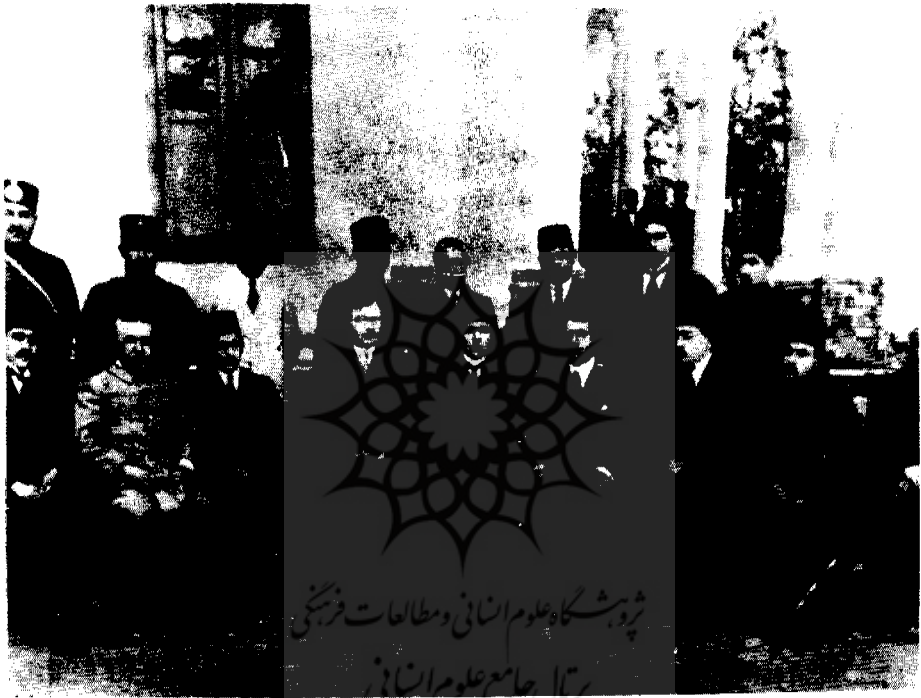
حکومتها و ایالتهائی که رفته ام :

" ۱۲۹۸ شمسی حکومت کردستان و گروس - ۱۳۳۷ قمری . حکومت بروجرد و لرستان ۱۳۰۱ قمری . ایالت بروجرد ، لرستان . خوزستان ۱۳۴۳ هجری قمری . ایالت آذربایجان ۱۳۴۵ ه . ق . ایالت خراسان ۱۳۴۶ ه . ق .

اسامی بلاد و ممالکی که در مدت ۲۵ سال من مشغول خدمت بوده ام :

خراسان (مشهد) منشی و نایب کارگذاری - طهران منشی محاکمات وزارت امور خارجه - روسیه ، حاج ترخان ویس قنصل نیابت ژنرال قنصلگری - طهران معاونت دیوان محاکمات وزارت امور خارجه - بلغارستان (صوفیا) وکالت سیاسی و کفالت - رومانسی (بوخارست) نیابت سفارت بالکان و شارژ دافری - روسیه (باطوم) قونسولی - روسیه (بادکویه) قونسول - طهران ، مهمانداری سفیر بلژیک - برحسب فرمان ژنرال قونسولی اسلامیول از بادکوبه حسب الامر بمسئمت کارگزاری - گیلان (رشت) - طهران میهمانداری سفیر بلژیک - وکالت مجلس شورای ملی از طرف گیلان - مدیر اداره تحریرات انگلیس در وزارت امور خارجه - طهران معاونت و کفالت وزارت خارجه - معاونت وزارت داخله - کفالت وزارت جنگ کارگزاری آذربایجان - ایضا " معاونت و کفالت وزارت خارجه - معاونت وزارت داخله - کفالت وزارت جنگ کارگزاری آذربایجان - ایضا " معاونت و کفالت وزارت داخله - ایضا " معاونت کارگزاری آذربایجان - ژنرال قونسولگری کل قفقاز (تفلیس) - کفالت ایالت از طرف دولت (در آذربایجان) - کفالت ایالت در غیاب ولایتعهد

(آذربایجان) امتیازات دولتی را تا مثال همایون مرحوم میروزمظفرالدین شاه نورالله مرقدہ بتدریج حائز گردیده . برای اینکه معلوم باشد که این بنده در طی مراتب خدمت بدولت (وطن عزیز) دارای مقامات شده این چند سطر را نوشتم و خدا را گواہ می‌گیرم که در این مدت قلم و قدمی برخلاف مصالح و سعادت دولت و ملت برنداشته‌ام و اندوخته‌ای هم جز صداقت و وصیمیت و علاقه به وطن مألوف ندارم .

۱۳۰۵ ه . ش .

از چپ به راست نشسته :

مستشار السلطنه مشایخی - شادروان میرزا یانس نمایندهٔ پیشین آرامنه در مجلس شورای ملی - محمدولی میرزا فرمانفرمایان - دکتر میلسیا رئیس سابق کل مالیهٔ ایران ماموریت اول - مرحوم علی محمد بنی آدم (شریف‌الدوله) والی آذربایجان شرقی و غربی - پیشکار امریکائی مالیهٔ آذربایجان در زمان دکتر میلسیا - والی زاده رئیس پست و تلگراف .
ایستاده سمت راست نفر اول :

آقای هادی اشتری نمایندهٔ وزارت معارف و اوقاف در آذربایجان .
ایستاده سمت چپ نفر آخر :

سرهنگ پاشا مبشر رئیس شهربانی تبریز .

از چپ به راست نشسته :

مرحوم قائم مقام عدل - مرحوم علي محمد بنی آدم (شريف الدوله) والی آذربایجان
شرفی و غربی - مرحوم علي اکبر داور وزیر دارائی یا دادگستری - مستشار السلطنه
مشایخی - ایرم .
ایستاده سمت چپ :

مرحوم رضا علی دیوان بیگی .

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

رتال جامع علوم انسانی

"اجمالاً"

غرض نقشی است کز ما باز مانده . که هستی را نمی بینم بقائمی"
امضاء علی محمد (شريف الدوله)"

* * *

آن مرحوم از طبع شعر هم بی بهره نبود . دیوان خطی ایشان حاوی جنگهای ارتش
شاهنشاهی است برای دفع اشرار در لرستان و اعزام یک ستون اردوی نظامی تحت فرماندهی
سرهنگ عبدالعلی اعتماد مقدم به خوزستان برای قلع و قمع شیخ خزعل ، فرمانده لشکر
احمد آقا میراحمدی (بعداً " سپهبد) و فرمانده تیپ لرستان سرتیپ محمد شاه بختی
(بعداً " سپهبد) .

این اشعار را مرحوم شريف الدوله بنی آدم در کردستان سروده و در تهران به نوه

خردسال خود دستور داده بودند به خاطر بسیار د . مقصود بانوقدس ایران غفاری پور دخت مرحوم حسینعلی بنی آدم شریف السلطنه است ، که از حافظه وی اکنون نقل می شود . مصراع ماقبل آخر چون فراموش شده بود به قرینه افزوده شد :

" سیصد و سی و هشت بعد هزار

من بدم حکمران کـردستان
 بعد نظم ولایت و اطـراف
 وز پس قلمع وقع راهزنان
 یک شبی بین سقز و گـروس
 خواب آشفته‌ای بدیدم هـان
 دیدم از دور بارگـاهی را
 که ندیده بدم نظیر چنان
 هاتفی گفت شوتو هم نزدیک
 بنگر دستگاه پادشهان
 چون ز دور آمدم به پای سـریر
 چشم افتاد بر دو شخص جوان
 شاه احمد نشسته بر سر تخت
 با لباس شهی و تاج کیان
 بدولیعهد پهلوی آن تخت
 هر طرف با ادب کهان و مهان
 ناگهان شاه و هم ولیعهدش
 شد به چشم صغیر وهم عریان
 لحظه لحظه شدند کوچکتر
 تا که گشتند از نظر پنهان
 ششمین لحظه یا که هفتم بـود
 که نماد از شه و بساط نشان
 پس سراسیمه من شدم بیـدار
 متحیر که چون شود دوران
 صبح شد خواستم وکیل الملـسک
 شرح رو، یا نمودمش عسـنـوان